

چک‌لیست ریویو پس از عملیات بازرسی – ISO / IEC 17020 بند 7

هدف و دامنه: این سند یک چک‌لیست ریویو (Post-Inspection Review) پس از انجام عملیات بازرسی است که منطبق با الزامات بند 7 استاندارد ISO/IEC 17020 طراحی شده است. هدف از این ریویو، ارزیابی نظام‌مند فرآیند، داده‌ها و تصمیمات اتخاذشده در طول بازرسی، برای اطمینان از صحت، کفایت، یکپارچگی و دفاع‌پذیری خروجی‌های بازرسی قبل از صدور گزارش نهایی می‌باشد.

تذکر مهم: این ریویو می‌بایست توسط شخص یا اشخاصی مستقل از بازرس/تیم اجرایی بازرسی انجام شود تا بی‌طرفی و عینیت آن تضمین گردد.

۱. اطلاعات پایه بازرسی

- کد / شماره بازرسی:
- موضوع و دامنه بازرسی:
- کارفرما / متقاضی:
- تاریخ(های) انجام بازرسی:
- نام بازرس / اعضای تیم بازرسی:
- مرجع الزامات (استاندارد، مقررات، مشخصات فنی):

۲. ریویو انطباق فرآیند بازرسی با روش‌های مصوب (مطابق بند 7.1)

سؤالات کنترلی:

ردیف	سؤال	پاسخ (بلی/خیر)	توضیح/ارجاع
۱	آیا تمامی مراحل بازرسی مطابق روش اجرایی (Procedure) مصوب و مدون سازمان انجام شده است؟	نامربوط)	به شواهد

ردیف سؤال پاسخ (بلی/ توضیح/ یادداشت/ارجاع خیر/ به شواهد نامربوط)

۲ در صورت استفاده از روشی غیر از روش‌های مدون (به دلایل فنی یا عملیاتی)، آیا توجیه فنی کافی و مجوز کتبی لازم از مقام صلاحیت‌دار سازمان اخذ و مستند شده است؟

۳ آیا صلاحیت بازرس (های) اجرایی برای دامنه و نوع خاص این مأموریت بازرسی (بر اساس ماتریس صلاحیت) تأیید شده است؟

۴ آیا منابع تخصیص‌یافته (شامل تجهیزات، اطلاعات اولیه، مستندات مرجع، زمان و نیروی انسانی) برای انجام کامل و مؤثر بازرسی کافی بوده‌اند؟

شواهد قابل بررسی: روش اجرایی بازرسی (کد:)، فرم مأموریت بازرسی، ماتریس صلاحیت‌های بازرسان، پرونده پرسنلی بازرس.

۳. ریویو الزامات، قرارداد و سفارش کار (مطابق بند 7.1.5)

سؤالات کنترلی:

ردیف سؤال پاسخ (بلی/ توضیح/یادداشت/ خیر/نامربوط) ارجاع به شواهد

۱ آیا کلیه الزامات مندرج در قرارداد، سفارش کار و ضوابط آن در برنامه‌ریزی و اجرای بازرسی به‌طور کامل لحاظ شده‌اند؟

۲ آیا در حین اجرا، ابهام، تعارض یا ناسازگاری بین الزامات مختلف (مثلاً بین استاندارد و مشخصات کارفرما) شناسایی شده است؟

۳ در صورت شناسایی هرگونه ابهام یا تعارض، آیا قبل از ادامه روند بازرسی، موضوع با کارفرما/متقاضی تبادل نظر و نتیجه آن مستند شده است؟

شواهد قابل بررسی: قرارداد/سفارش کار اصلی، مکاتبات با کارفرما، گزارش بازدید اولیه، یادداشت‌های میدانی بازرس.

۴. ریویو داده‌ها، مشاهدات و نمونه‌ها (مطابق بند 7.1.6 و 7.1.7)

سؤالات کنترلی:

ردیف	سؤال	پاسخ (بلی/خیر/نامربوط)	یادداشت/ارجاع به شواهد	توضیح/
	آیا کلیه مشاهدات، اندازه‌گیری‌ها و داده‌های خام در ۱ زمان وقوع یا بلافاصله پس از آن، به صورت دقیق و خوانا ثبت شده‌اند؟			
۲	آیا تمامی ثبت‌ها (کاغذی یا الکترونیکی) دارای شناسه یکتا، تاریخ و امضای بازرس هستند و از دستکاری، محو شدن یا از بین رفتن غیرعادی محافظت شده‌اند؟			
۳	در بازرسی‌های مبتنی بر نمونه‌برداری، آیا شناسایی یکتای نمونه‌ها و ارتباط آنها با شیء/فرآیند تحت بازرسی به وضوح مستند شده است؟			
۴	آیا یک زنجیره صحیح انتقال (Custody) برای نمونه‌ها، داده‌ها یا مدارک مهم (از جمع‌آوری تا تحلیل) حفظ و مستند شده است؟			

شواهد قابل بررسی: چک‌لیست‌های پر شده، کاربرگ‌های اصلی بازرسی، فایل‌های دیجیتالی داده‌ها، عکس‌ها، فرم‌های نمونه‌برداری و زنجیره انتقال.

۵. ریویو استفاده از تجهیزات و ابزار بازرسی

سؤالات کنترلی:

ردیف	سؤال	پاسخ (بلی/خیر/نامربوط)	یادداشت/ارجاع به شواهد	توضیح/
۱	آیا کلیه تجهیزات اندازه‌گیری و ابزارهای بازرسی مورد استفاده، دارای گواهی کالیبراسیون/صحه‌گذاری معتبر بوده و در محدوده تاریخ اعتبار قرار داشته‌اند؟			
۲				

ردیف سؤال پاسخ (بلی/ خیر/ نامربوط) یادداشت/ارجاع توضیح/ به شواهد

آیا هرگونه محدودیت شناخته شده، عدم قطعیت بالا یا خرابی احتمالی تجهیزات در حین بازرسی، ثبت و در تحلیل نتایج در نظر گرفته شده است؟
آیا تأثیر بالقوه ویژگی‌های تجهیزات (مانند دقت، وضوح) بر قابلیت اطمینان و اعتبار نتایج، مورد ارزیابی قرار گرفته است؟

شواهد قابل بررسی: برگه کالیبراسیون/صحه‌گذاری تجهیزات، گزارش وضعیت تجهیزات، یادداشت‌های بازرسی در مورد عملکرد ابزار.

۶. ریویو تحلیل، قضاوت حرفه‌ای و نتایج (مطابق بند 7.1.8)

سوالات کنترلی:

ردیف سؤال پاسخ (بلی/ خیر/ نامربوط) یادداشت/ارجاع توضیح/ به شواهد

آیا کلیه نتایج، یافته‌ها و اظهارنظرهای مندرج در پیش‌نویس گزارش، مستقیماً توسط داده‌ها، مشاهدات و شواهد ثبت شده پشتیبانی می‌شوند؟
آیا از هرگونه تفسیر، استنباط یا اظهارنظر فراتر از دامنه تعریف شده بازرسی و تخصص تأیید شده بازرسی اجتناب شده است؟
آیا فرضیات، مدل‌های محاسباتی، محدودیت‌های روش و سایر عواملی که بر قضاوت نهایی تأثیرگذار بوده‌اند، به‌طور شفاف در گزارش یا یادداشت‌های تحلیل ذکر شده‌اند؟
آیا خطر خطا در تصمیم‌گیری ناشی از عوامل انسانی، روش‌های تحلیلی یا ابهام در شواهد، شناسایی و در حد قابل قبولی کنترل شده است؟

شواهد قابل بررسی: پیش‌نویس گزارش نهایی، یادداشت‌های تحلیلی بازرسی، محاسبات انجام شده، مستندات مرجع استفاده شده برای قضاوت.

۷. ریویو موارد عدم انطباق، ابهام یا شرایط غیرعادی

سؤالات کنترلی:

ردیف	سؤال	پاسخ (بلی/ خیر/ نامربوط)	توضیح/ یادداشت/ارجاع به شواهد
۱	آیا کلیه شرایط غیرعادی (مانند ممانعت از دسترسی، نقص اطلاعات، حوادث) که در حین بازرسی رخ داده، به طور کامل ثبت شده‌اند؟		
۲	در صورت بروز شرایط غیرعادی یا عدم انطباق اساسی، آیا تصمیم برای ادامه، تعلیق یا توقف بازرسی توسط مقام صلاحیت‌دار سازمان گرفته و مستند شده است؟		
۳	آیا در طول این ریویو، نیاز به هرگونه اقدام اصلاحی (CAR) داخلی برای بهبود فرآیندها، روش‌ها یا صلاحیت‌ها شناسایی شده است؟		

شواهد قابل بررسی: گزارش موارد عدم انطباق (NCR)، فرم درخواست انحراف، یادداشت‌های تصمیم‌گیری مدیریت، گزارش حوادث.

۸. کنترل یکپارچگی گزارش قبل از صدور

سؤالات کنترلی:

ردیف	سؤال	پاسخ (بلی/ توضیح/ یادداشت/ خیر/ نامربوط)	ارجاع به شواهد
۱	آیا محتوای گزارش نهایی به طور کامل با دامنه، اهداف و الزامات مشخص شده در مأموریت بازرسی منطبق است؟		
۲	آیا از ارائه هرگونه تضمین، گارانتی یا اظهارنظر قطعی فراتر از شواهد موجود خودداری شده است؟		
۳	آیا جملات حائل (Guarding Clauses) و محدودکننده دامنه مسئولیت به طور واضح و در قسمت‌های مناسب گزارش درج شده‌اند؟		
۴			

ردیف

سؤال پاسخ (بلی/ توضیح/ یادداشت/
خیر/ نامربوط) ارجاع به شواهد

آیا گزارش از نظر فنی و حقوقی به گونه‌ای تنظیم شده
که در مقابل بررسی‌های ممیزی، اعتراض کارفرما یا
مراجع قضایی قابل دفاع باشد؟

جمله حائل پیشنهادی برای درج در گزارش: «این گزارش صرفاً بر اساس دامنه تعریف شده،
داده‌های مشاهده شده و الزامات مشخص شده در سفارش کار تهیه شده و تفسیر یا استفاده
خارج از این چارچوب بر عهده نهاد بازرسی نمی‌باشد.»

۹. جمع‌بندی ریویو (Post Inspection Review Conclusion)

• کفایت فرآیند بازرسی انجام شده:

[] تأیید (فرآیند به طور کامل منطبق با الزامات اجرا شده است)
[] مشروط (انحرافات جزئی وجود دارد که تأثیر مهمی بر نتایج ندارد، اما نیازمند
توجه است)

[] رد (نقایص اساسی وجود دارد که اعتبار بازرسی را زیر سؤال می‌برد)

• کفایت و قابلیت اتکای داده‌ها و شواهد برای صدور گزارش نهایی:

[] بلی (داده‌ها کافی و قابل دفاع هستند)

[] خیر (نیاز به تکمیل اطلاعات یا تصحیح داده‌ها وجود دارد)

• نیاز به اقدام اصلاحی (CAR):

[] دارد (موضوع و کد CAR:

[] ندارد

• سطح ریسک باقیمانده ناشی از محدودیت‌ها یا عدم قطعیت‌های شناسایی شده:

[] قابل قبول (ریسک در سطح پایین و قابل پذیرش است)

[] نیازمند اقدام/افشا (ریسک باید در گزارش نهایی به صراحت ذکر شود)

[] غیرقابل قبول (ریسک به حدی است که ممکن است از صدور گزارش جلوگیری
کند)

توجیه و توضیح نهایی بازبین:

۱۰. تأیید نهایی ریویو

با تکمیل این چک لیست و بر اساس شواهد بررسی شده، نتیجه نهایی ریویو مشخص گردید.

- نام بازبین مستقل:
- سمت/مسئولیت:
- امضا:
- تاریخ ریویو: /.././۱۴۰۳